

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 3. lokakuuta 2023
(OR. en)

13121/23

LIMITE

CORLX 876
CFSP/PESC 1263
CSDP/PSDC 652
CSC 452
COEST 514
CIVCOM 230
EUM ARMENIA 10

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia: Euroopan unionin ja Armenian tasavallan välinen sopimus Armeniassa toteutettavan Euroopan unionin operaation (EUMA) asemasta

---

PUBLIC

EUROOPAN UNIONIN JA
ARMENIAN TASAVALLAN VÄLINEN
SOPIMUS
ARMENIASSA TOTEUTETTAVAN
EUROOPAN UNIONIN OPERAATION (EUMA)
ASEMASTA

EUROOPAN UNIONI, jäljempänä 'EU',

ja

ARMENIAN TASAVALTA, jäljempänä 'isäntävaltio',

yhdessä jäljempänä 'osapuolet', jotka

OTTAVAT HUOMIOON

- Armenian tasavallan ulkoministerin 27 päivänä joulukuuta 2022 päivätyn kirjeen unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle,
- Armeniassa toteutettavasta Euroopan unionin operaatiosta (EUMA) 23 päivänä tammikuuta 2023 annetun neuvoston päätöksen (YUTP) 2023/162¹,
- sen, että tämä sopimus ei vaikuta osapuolten oikeuksiin ja velvoitteisiin, jotka johtuvat kansainvälisten tuomioistuinten perustamista koskevista kansainvälisistä sopimuksista ja muista asiakirjoista,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

---

¹ EUVL L 22, 24.1.2023, s. 29.

1 ARTIKLA

Soveltamisala ja määritelmät

1. Tätä sopimusta sovelletaan Armeniassa toteutettavaan Euroopan unionin operaatioon (EUMA) ja sen henkilöstöön.
2. Tätä sopimusta sovelletaan ainoastaan Armenian tasavallan alueella.
3. Tässä sopimuksessa tarkoitetaan:
  - a) 'EUMAlla' tai 'operaatiolla' Euroopan unionin neuvoston päätöksellä (YUTP) 2013/162 perustamaa Armeniassa toteutettavaa EU:n operaatiota (EUMA), mukaan lukien sen komponentit, yksiköt, esikunnat ja henkilöstö, jotka sijoitetaan isäntävaltion alueelle sijoitetut ja osoitetaan EUMAlle.

Tulliasioissa isäntävaltion on pidettävä EUMAA diplomaattioperaationa;

- b) 'operaation johtajalla' Euroopan unionin neuvoston nimittämää EUMAn operaation johtajaa;
- c) 'Euroopan unionilla' tai 'EU:lla' EU:n pysyviä elimiä ja niiden henkilöstöä;

- d) 'EUMAn henkilöstöllä' operaation johtajaa ja operaation henkilöstöä, joka lähetetään EU:n jäsenvaltioista, Euroopan ulkosuhdehallinnosta ja EU:n toimielimistä sekä kolmansista maista, jotka EU on kutsunut osallistumaan EUMAan, EUMAn palvelukseen ottamaa sopimussuhteista kansainvälistä henkilöstöä, joka on lähetetty valmistelemään, tukemaan ja toteuttamaan operaatiota, sekä henkilöstöä, joka on virkamatkalla lähettjävaltiosta, EU:n toimielimestä tai Euroopan ulkosuhdehallinnosta operaation yhteydessä. Sillä ei tarkoiteta kaupallisia toimeksisaajia eikä paikalta palkattua henkilöstöä;
- e) 'esikunnalla' EUMAn esikuntaa Armenian tasavallassa;
- f) 'lähettäjävaltiolla' EU:n jäsenvaltiota tai kolmatta valtiota, joka on lähettänyt henkilöstöä operaatioon;
- g) 'tiloilla' kaikkia rakennuksia, tiloja, laitteita ja maa-alueita, joita tarvitaan operaation toiminnan toteuttamiseen ja operaation henkilöstön majoittamiseen;
- h) 'paikalta palkatulla henkilöstöllä' niitä henkilöstön jäseniä, jotka ovat isäntävaltion kansalaisia tai joiden pysyvä asuinpaikka on isäntävaltiossa;
- i) 'virallisella kirjeenvaihdolla' kaikkea EUMAan ja sen tehtäviin liittyvää kirjeenvaihtoa;

- j) 'toimeksisaajalla' henkilöä, joka toimittaa EUMAlle tavaroita tai palveluja, jotka liittyvät operaation toimintaan;
- k) 'EUMAn kulkuvälineillä' kaikkia EUMAn omistuksessa, vuokraamina tai hallinnassa olevia ajoneuvoja ja muita kulkuvälineitä;
- l) 'EUMAn omaisuudella' EUMAn kannalta tarpeellisia laitteita, mukaan lukien kulkuvälineet, ja kulutushyödykkeitä.

2 ARTIKLA

Yleiset määräykset

1. EUMAn ja EUMAn henkilöstön on noudatettava isäntävaltion lakeja ja määräyksiä ja pidätyttävä kaikesta toiminnasta, joka ei sovi yhteen EUMAn tavoitteiden kanssa.
2. EUMA suorittaa tämän sopimuksen mukaiset tehtävänsä itsenäisesti. Isäntävaltio kunnioittaa EUMAn yhtenäistä ja kansainvälistä luonnetta.
3. Operaation johtajan on annettava isäntävaltion hallitukselle säännöllisesti tietoja isäntävaltion alueella olevan EUMAn henkilöstön lukumäärästä.

3 ARTIKLA

Tunnistus

1. EUMAn henkilöstölle annetaan operaation henkilökortti, jonka avulla heidät voidaan tunnistaa ja jota he pitävät aina mukanaan. Isäntävaltion asiaankuuluville viranomaisille toimitetaan malli operaation henkilökortista.
2. EUMAn kulkuvälineissä voi olla selvästi erottuvat EUMAn tunnusmerkit ja/tai rekisterikilvet, joiden malli toimitetaan isäntävaltion asiaankuuluville viranomaisille.
3. EUMAlla on oikeus käyttää EU:n lippua esikunnassaan ja muualla yksin tai yhdessä isäntävaltion lipun kanssa operaation johtajan päätöksen mukaisesti. EUMAan osallistuvien kansallisten joukko-osastojen kansallisia lippuja tai arvomerkkejä voidaan käyttää operaation tiloissa, ajoneuvoissa ja muissa kulkuvälineissä ja virkapuvuissa operaation johtajan päätöksen mukaisesti.

4 ARTIKLA

Rajanylitys ja liikkuminen isäntävaltion alueella

1. EUMAn henkilöstön ja omaisuuden, kulkuneuvot mukaan lukien, on ylitettävä isäntävaltion raja virallisten rajanylityspaikkojen kautta ja kansainvälisiä ilmakäytäviä käyttäen.
2. Isäntävaltio helpottaa EUMAn henkilöstön sekä EUMAn omaisuuden, kulkuvälineet mukaan lukien, saapumista isäntävaltion alueelle ja sieltä poistumista. EUMAn henkilöstöllä on Armenian tasavallan valtion rajan ylittäessään oltava voimassa oleva passi. Isäntävaltion alueelle saavuttaessa tai sieltä poistuttaessa EUMAn henkilöstöön, jolla on operaation henkilökortti tai väliaikainen todiste EUMAan osallistumisesta, ei sovelleta tullitarkastuksia ja -menettelyjä eikä viisumi- ja maahantulomääräyksiä eikä minkäänlaisia maahantulotarkastuksia isäntävaltion alueella.
3. EUMAn henkilöstöön ei sovelleta isäntävaltion määräyksiä, jotka koskevat ulkomaalaisten rekisteröintiä ja valvontaa, mutta he eivät saa oikeutta pysyvään oleskeluun eivätkä kotipaikkaan isäntävaltion alueella.
4. Isäntävaltion alueelle saapuvasta, sen kautta kulkevasta tai sieltä poistuvasta, EUMAn tukemiseen tarkoitettusta EUMAn omaisuudesta, EUMAn kulkuvälineet mukaan lukien, ei vaadita isäntävaltion lakien ja määräysten mukaisesti tulliluetteloita eikä muita tulliasiakirjoja eikä niitä tarkasteta.

5. EUMAn tukena käytettäviin ajoneuvoihin ja muihin kulkuvälineisiin ei sovelleta paikallisia lupa- tai rekisteröintivaatimuksia. Asiaan liittyviä kansainvälisiä vaatimuksia ja määräyksiä kuitenkin sovelletaan.

Tarvittaessa tehdään 18 artiklassa tarkoitettuja lisäjärjestelyjä.

6. EUMAn henkilöstö saa kuljettaa ajoneuvoja ja ohjata ilma-aluksia sekä muita kulkuvälineitä isäntävaltion alueella edellyttäen, että heillä on tapauksen mukaan voimassa oleva kansallinen tai kansainvälinen ajokortti tai ohjaajan lupakirja. Isäntävaltio hyväksyy veroitta tai maksuitta EUMAn henkilöstön ajokortit tai ohjaajan lupakirjat.

7. EUMA ja EUMAn henkilöstö sekä näiden käyttämät kulkuvälineet, välineet ja varusteet voivat liikkua vapaasti ja esteettä isäntävaltion koko alueella, mukaan lukien sen ilmatila.

Tarvittaessa voidaan tehdä lisäjärjestelyjä 18 artiklan mukaisesti.

8. Matkustaessaan virkatehtävissä EUMAn henkilöstö saa käyttää yleisiä teitä, siltoja ja lentoasemia ilman tulleja, tietulleja, veroja tai muita maksuja. EUMAA ei ole vapautettu sellaisten pyydettyjen ja saatujen palvelujen kohtuullisesta korvaamisesta, joihin sovelletaan samoja ehtoja kuin isäntävaltion kansalaisille suoritettujen palvelujen korvaamiseen.

5 ARTIKLA

Isäntävaltion EUMAlle myöntämät erioikeudet ja vapaudet

1. EUMAn tilat ovat loukkaamattomat. Isäntävaltion edustajilla ei ole pääsyä niihin ilman operaation johtajan lupaa.
2. EUMAn tiloihin, niiden kalustukseen ja muuhun niissä olevaan omaisuuteen sekä operaation kulkuvälineisiin ei voida kohdistaa etsintää, pakkoluovutusta, takavarikointia eikä täytäntöönpanotoimia.
3. EUMAan, sen omaisuuteen ja varoihin, riippumatta siitä, missä ne sijaitsevat ja kenen hallussa ne ovat, ei voida kohdistaa oikeustoimia.
4. EUMAn arkistot ja asiakirjat ovat aina loukkaamattomat riippumatta siitä, missä ne sijaitsevat.
5. EUMAn virallinen kirjeenvaihto on loukkaamaton.
6. EUMA on vapautettu isäntävaltion lakien ja määräysten mukaisesti kaikista valtiollisista, alueellisista ja kunnallisista maksuista, veroista ja vastaavista suorituksista EUMAn tarkoituksia varten hankittujen ja maahantuotujen tavaroiden, EUMAn tuottamien palvelujen ja sen käyttämien tilojen osalta. EUMAA ei ole vapautettu maksuista, veroista eikä muista suorituksista, joita peritään suoritetuista palveluista.

7. Isäntävaltion on sallittava lakiensa ja määräystensä mukaisesti EUMAn tarkoituksia varten tarvittavien tavaroiden maahantuonti ja myönnettävä niille vapautus kaikista tulleista, tietulleista, veroista ja vastaavista maksuista, lukuun ottamatta varastoinnista, kuljetuksista ja muista pyydytyistä ja suoritetuista palveluista perittäviä maksuja.

6 ARTIKLA

Isäntävaltion EUMAn henkilöstölle myöntämät erioikeudet ja vapaudet

1. EUMAn henkilöstön jäsentä ei saa pidättää eikä hänen vapauttaan muutoin riistää.
2. EUMAn henkilöstön asiakirjat, kirjeenvaihto ja omaisuus ovat loukkaamattomat, lukuun ottamatta 6 kohdan nojalla sallittujen täytäntöönpanotoimien toteuttamista.
3. EUMAn henkilöstöllä on kaikissa olosuhteissa rikosoikeudellinen koskemattomuus isäntävaltiossa. EUMAn henkilöstön jäsenille myönnetyt erioikeudet ja rikosoikeudellinen koskemattomuus isäntävaltiossa eivät vapauta heitä lähettäjävaltion lainkäyttövallasta. Lähettäjävaltio tai tapauksen mukaan asianomainen EU:n toimielin voi poistaa EUMAn henkilöstön rikosoikeudellisen koskemattomuuden isäntävaltiossa. Tällaisen poistamisen on aina oltava nimenomainen.

4. EUMAn henkilöstöllä on siviilioikeudellinen ja hallinto-oikeudellinen koskemattomuus isäntävaltiossa virkatehtävissä suullisesti tai kirjallisesti esittämiensä lausumien ja kaikkien suorittamiensa toimenpiteiden osalta. Jos EUMAn henkilöstön jäsentä vastaan nostetaan siviilioikeudellinen kanne jossain isäntävaltion tuomioistuimessa, asiasta on annettava välittömästi tieto operaation johtajalle ja lähettäjävaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tai EU:n toimielimelle. Ennen oikeudenkäynnin vireillepanoa operaation johtaja ja lähettäjävaltion toimivaltainen viranomainen tai EU:n toimielin antavat tuomioistuimelle lausunnon siitä, suorittiko EUMAn henkilöstön jäsen kyseisen toimen hoitaessaan virkatehtäviään. Jos toimi suoritettiin virkatehtäviä hoidettaessa, oikeudenkäyntiä ei panna vireille vaan sovelletaan 16 artiklan määräyksiä. Jos toimea ei suoritettu virkatehtäviä hoidettaessa, oikeuskäsittely voi jatkua. Operaation johtajan ja lähettäjävaltion toimivaltaisen viranomaisen tai EU:n toimielimen lausunto sitoo isäntävaltion tuomioistuinta, joka ei saa kiistää sitä. Jos EUMAn henkilöstön jäsen panee vireille oikeudenkäynnin, hän ei pääkanteeseen välittömästi liittyvän vastakanteen osalta voi vedota oikeudelliseen koskemattomuuteen.

5. EUMAn henkilöstön jäsen ei ole velvollinen esiintymään todistajana.

6. EUMAn henkilöstön jäsentä kohtaan ei saa ryhtyä minkäänlaisiin täytäntöönpanotoimiin, paitsi jos häntä vastaan nostetaan siviilioikeudellinen kanne, joka ei liity hänen virkatehtäviinsä. EUMAn henkilöstön jäsenen omaisuuteen, joka operaation johtajan lausunnon mukaan on välttämätön virkatehtävien hoitamiseksi, ei saa kohdistaa tuomion, päätöksen tai määräyksen täytäntöönpanon edellyttämää takavarikkoa. Siviilioikeudellisessa menettelyssä EUMAn henkilöstön jäsenen henkilökohtaista vapautta ei saa rajoittaa eikä häneen saa kohdistaa mitään muita pakkokeinoja.
7. EUMAn henkilöstön oikeudellinen koskemattomuus isäntävaltiossa ei vapauta henkilöstön jäsentä lähettjävaltion lainkäyttövallasta.
8. EUMAn henkilöstö on vapautettu isäntävaltiossa mahdollisesti voimassa olevista sosiaaliturvaa koskevista määräyksistä EUMAn hyväksi suoritettujen palvelusten osalta.
9. EUMAn henkilöstö on vapautettu kaikista isäntävaltiossa kannettavista veroista heille EUMAn tai lähettjävaltioiden maksamien palkkojen ja palkkioiden sekä kaikkien isäntävaltion ulkopuolelta saatujen tulojen osalta.
10. Isäntävaltio sallii lakiensa ja määräystensä mukaisesti EUMAn henkilöstön jäsenen henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettujen tavaroiden maahantuonnin ja vapauttaa ne kaikista tulleista, veroista ja muista vastaavista maksuista, lukuun ottamatta tällaisten tavaroiden varastoinnista, kuljetuksista ja vastaavista palveluista perittäviä maksuja. Isäntävaltio sallii myös tällaisten tavaroiden maastaviennin. EUMAn henkilöstö on vapautettu kansallisilta markkinoilta hankkimiensa elintarvikkeiden ja palvelujen osalta isäntävaltion lakien ja määräysten mukaisesti perittävästä arvonlisäveroista ja muista veroista.

11. EUMAn henkilöstön jäsenen henkilökohtaiset matkatavarat on vapautettu tarkastuksesta, ellei ole painavia perusteita olettaa, että niissä on muita kuin EUMAn henkilöstön jäsenen henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettuja tavaroita taikka tavaroita, joiden maahantuonti tai maastavienti on lailla kielletty tai jotka ovat isäntävaltion karanteenimääräysten alaisia. Tällaisten henkilökohtaisten matkatavaroiden tarkastus saadaan suorittaa vain asianomaisen EUMAn henkilöstön jäsenen tai EUMAn valtuutetun edustajan läsnä ollessa.

7 ARTIKLA

Paikalta palkattu henkilöstö

Paikalta palkattu henkilöstö nauttii erioikeuksia ja vapauksia vain siinä määrin kuin isäntävaltio sallii. Isäntävaltion on kuitenkin käytettävä tällaiseen henkilöstöön kohdistuvaa tuomiovaltaansa siten, ettei EUMAn tehtävien suorittamiseen asiattomasti puututa.

8 ARTIKLA

Rikosoikeudellinen tuomiovalta

Lähettäjävaltion toimivaltaisilla viranomaisilla on oikeus harjoittaa isäntävaltion alueella kaikkea lähettäjävaltion lainsäädännön mukaisesti niille annettua rikosoikeudellista tuomiovaltaa ja kurinpitovaltaa EUMAn henkilöstön jäseniin.

9 ARTIKLA

Turvallisuus

1. Isäntävaltio ottaa omin keinoin täyden vastuun EUMAN henkilöstön turvallisuudesta.
2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovellettaessa isäntävaltio toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet EUMAN ja EUMAN henkilöstön turvallisuuden ja suojelun takaamiseksi. Kaikista isäntävaltion ehdottamista erityisjärjestelyistä sovitaan operaation johtajan kanssa ennen niiden täytäntöönpanoa. Isäntävaltio sallii EUMAN henkilöstön lääkinnällisistä syistä tapahtuvaan evakuointiin liittyvät toimet ja tukee niitä korvauksetta.

Tarvittaessa tehdään 18 artiklassa tarkoitettuja lisäjärjestelyjä.

10 ARTIKLA

Virkapuku

1. EUMAN henkilöstön jäsen voi käyttää kansallista virkapukua tai siviiliasua, jossa on selkeä EUMAN tunnus.
2. Virkapuvun käyttöön sovelletaan operaation johtajan antamia sääntöjä.

11 ARTIKLA

Yhteistyö ja tiedonsaanti

1. Isäntävaltio tekee täyttä yhteistyötä EUMAn ja EUMAn henkilöstön kanssa sekä antaa niille täyden tukensa.
2. Isäntävaltio antaa pyydettyä ja jos se on EUMAn toteuttamiseksi tarpeen EUMAn henkilöstölle
  - a) tosiasiallisen pääsyn isäntävaltion valvonnassa oleviin tiloihin, paikkoihin ja virkaajoneuvoihin, jotka ovat EUMAn toimeksiannon täyttämisen kannalta merkityksellisiä;
  - b) tosiasiallisen mahdollisuuden saada isäntävaltion valvonnassa olevia asiakirjoja, aineistoja ja tietoja, siinä määrin kuin ne ovat tarpeellisia EUMAn toimeksiannon täyttämiseksi.

Jos ensimmäisen alakohdan soveltaminen sitä edellyttää, tehdään 18 artiklassa tarkoitettuja lisäjärjestelyjä.

3. Operaation johtaja ja isäntävaltio neuvottelevat säännöllisesti ja toteuttavat asianmukaiset toimenpiteet tiiviin ja molemminpuolisen yhteydenpidon varmistamiseksi kaikilla asiaankuuluvilla tasoilla. Isäntävaltio voi nimetä yhteyshenkilön EUMAA varten.

12 ARTIKLA

Isäntävaltion tuki ja hankinnat

1. Isäntävaltio auttaa pyydettyä EUMAA sopivien tilojen löytämisessä.
2. Isäntävaltio antaa korvauksetta käyttöön omistamiaan tiloja, mikäli niitä pyydetään ja niitä on saatavilla. Isäntävaltio ei vaadi korvausta kyseisten tilojen rakentamisen, muutosten tai mukautusten johdosta.

Yksityisten yhteisöjen omistamia tiloja annetaan käyttöön asianmukaisten sopimusjärjestelyjen perusteella, mikäli niitä pyydetään EUMAn hallinnollisten ja operatiivisten toimien suorittamista varten.

3. Isäntävaltio avustaa käytettävissään olevin keinoin ja voimavaroin EUMAn valmistelussa, perustamisessa ja toteutuksessa ja tukee sitä, mukaan lukien yhteistilat ja laitteet EUMAn asiantuntijoille.
4. Isäntävaltio antaa EUMAlle apua ja tukea vähintään samoin edellytyksin kuin niitä annetaan sen omille kansalaisille.
5. EUMAlla on sen tehtävien suorittamiseksi tarvittava isäntävaltion lakien ja määräysten mukainen oikeustoimikelpoisuus, jotta se voi erityisesti avata pankkitilejä sekä hankkia tai luovuttaa omaisuutta ja olla oikeudenkäynnin osapuolena.

6. EUMAn isäntävaltiossa tekemiin sopimuksiin sovellettava laki määräytyy kunkin sopimuksen asiaa koskevien määräysten perusteella.
7. EUMAn tekemissä sopimuksissa voidaan määrätä, että 15 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettua riitojenratkaisumenettelyä sovelletaan sopimuksen täytäntöönpanosta aiheutuviin riitoihin.
8. Isäntävaltio helpottaa niiden sopimusten täytäntöönpanoa, joita EUMA tekee yritysten kanssa operaation toteuttamista varten.

13 ARTIKLA

EUMAn henkilöstön jäsenen kuolema

1. Operaation johtajalla on oikeus huolehtia EUMAn henkilöstön kuolleen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen omaisuutensa palauttamisesta tämän kotimaahan ja tehdä tarvittavat järjestelyt.
2. EUMAn henkilöstöön kuuluneelle vainajalle ei saa suorittaa ruumiinavausta ilman asianomaisen valtion suostumusta eikä ilman EUMAn ja/tai asianomaisen valtion edustajan läsnäoloa.
3. Isäntävaltio ja EUMA toimivat täysimääräisesti yhteistyössä, jotta EUMAn henkilöstön kuollut jäsen voidaan nopeasti palauttaa kotimaahansa.

14 ARTIKLA

Viestintä

1. EUMA voi asentaa ja hoitaa lähettäviä ja vastaanottavia radioasemia sekä satelliittijärjestelmiä. Se neuvottelee isäntävaltion toimivaltaisten viranomaisten kanssa erimielisyyksien välttämiseksi asianmukaisten taajuuksien käytössä. Isäntävaltio antaa taajuudet käyttöön maksutta.
2. EUMAlla on oikeus rajoittamattomaan viestintään radiolla (satelliittiradio, kannettava radio ja käsiradio mukaan luettuina), puhelimella, internetyhteydellä, lennättimellä, telefaksilla ja muilla välineillä sekä oikeus asentaa EUMAn tiloihin ja niiden välille tarvittavat välineet tällaisen viestinnän ylläpitämiseksi, mukaan luettuna oikeus asentaa kaapeleita ja maalinjoja, EUMAn tarkoituksia varten.
3. EUMA voi toteuttaa omissa tiloissaan tarvittavat järjestelyt EUMAn ja/tai EUMAn henkilöstön saapuvan ja lähtevän postin toimittamiseksi eteenpäin.

15 ARTIKLA

Korvausvaatimukset kuolemantapauksen, henkilövahingon, vahingon ja menetyksen johdosta

1. EUMA ja sen henkilöstö, EU ja lähettäjävaltiot eivät ole vastuussa yksityisen tai valtion omaisuuden vahingosta tai menetyksestä, joka liittyy operatiivisiin vaatimuksiin tai joka aiheutui kansalaislevottomuksiin tai EUMAn suojaamiseen liittyivistä toimenpiteistä.
2. Sovintoratkaisuun pääsemiseksi korvausvaatimukset, jotka koskevat yksityisen tai valtion omaisuuteen kohdistuvaa muuta kuin 1 kohdassa tarkoitettua vahinkoa tai menetystä, samoin kuin korvausvaatimukset, jotka koskevat kuolemantapausta tai henkilövahinkoa taikka EUMAn omaisuuteen kohdistuvaa vahinkoa tai menetystä, toimitetaan isäntävaltion toimivaltaisten viranomaisten kautta EUMAlle, kun kyse on isäntävaltion oikeushenkilöiden tai luonnollisten henkilöiden esittämistä korvausvaatimuksista, ja isäntävaltion toimivaltaisille viranomaisille, kun kyse on EUMAn esittämistä korvausvaatimuksista.
3. Jos sovintoratkaisuun ei päästä, korvausvaatimus toimitetaan korvausvaatimuskomissiolle, joka koostuu yhtä suuresta määrästä EUMAn edustajia ja isäntävaltion edustajia.
Korvausvaatimukset ratkaistaan yhteisellä sopimuksella.
4. Jos korvausvaatimuskomissiossa ei päästä ratkaisuun, enintään 40 000 euron suuruisia korvausvaatimuksia koskevat riidat ratkaistaan isäntävaltion ja EU:n edustajien välisin diplomaattisin keinoin. Kyseistä määrää suurempia korvausvaatimuksia koskevat riidat saatetaan välimiesoikeuden ratkaistavaksi, ja sen päätökset ovat sitovia.

5. Edellä 4 kohdassa tarkoitettu välimiesoikeus koostuu kolmesta välimiehestä, joista yhden nimittää isäntävaltio, toisen EUMA ja kolmannen isäntävaltio ja EUMA yhdessä. Jos jokin osapuoli ei nimitä välimiestä kahden kuukauden kuluessa tai jos isäntävaltio ja EUMA eivät pääse yhteisymmärrykseen kolmannen välimiehen nimityksestä, kyseisen välimiehen nimittää Euroopan unionin tuomioistuimen presidentti.

6. EUMA ja isäntävaltion hallintoviranomaiset sopivat hallinnollisesta järjestelystä, jossa määritetään korvausvaatimuskomission ja välimiesoikeuden ohjesääntö, näissä elimissä noudatettava menettely ja vaatimuksen esittämistä koskevat edellytykset.

16 ARTIKLA

Yhteydenpito ja riitojen ratkaisu

1. Kaikki tämän sopimuksen soveltamiseen liittyvät asiat käsitellään yhdessä EUMAn edustajien ja isäntävaltion toimivaltaisten viranomaisten kesken.

2. Jos ratkaisuun ei päästä aikaisemmassa vaiheessa, tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevat riidat ratkaistaan yksinomaan diplomaattisin keinoin isäntävaltion ja EU:n edustajien välillä.

17 ARTIKLA

Muut määräykset

1. Kun tässä sopimuksessa viitataan EUMAn ja EUMAn henkilöstön erioikeuksiin, vapauksiin ja muihin oikeuksiin, isäntävaltion hallitus vastaa siitä, että sen asiaankuuluvat paikalliset viranomaiset panevat täytäntöön nämä erioikeudet, vapaudet ja muut oikeudet ja noudattavat niitä.
2. Tämän sopimuksen tarkoituksena ei ole poiketa oikeuksista, joita EU:n jäsenvaltiolla tai EUMAan osallistuvalla muulla valtiolla on muiden sopimusten perusteella, eikä sitä pidä tulkita tällä tavoin.

18 ARTIKLA

Täytäntöönpanojärjestelyt

Tämän sopimuksen soveltamisen edellyttämistä operatiivisista, hallinnollisista ja teknisistä asioista voidaan tehdä erillisiä järjestelyjä, joista sovitaan operaation johtajan ja isäntävaltion hallintoviranomaisten kesken.

19 ARTIKLA

Voimaantulo ja voimassaolon päätyminen

1. Tätä sopimusta sovelletaan 20 päivästä helmikuuta 2023.
2. Tämä sopimus tulee voimaan päivänä, jona osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen tätä varten tarvittavien sisäisten menettelyjensä saattamisesta päätökseen. Ilmoitukset on osoitettava Euroopan unionin neuvoston pääsihteerille ja Armenian tasavallan [...] ministeriölle.
3. Tämä sopimus on voimassa siihen päivään asti, jona EUMAn henkilöstön viimeinen jäsen on EUMAn antaman ilmoituksen mukaan poistunut maasta.
4. Tätä sopimusta voidaan kuitenkin muuttaa tai sen voimassaolo voidaan päättää osapuolten välisellä kirjallisella sopimuksella.

5. Tämän sopimuksen voimassaolon päättymisen ei vaikuta oikeuksiin ja velvoitteisiin, jotka johtuvat tämän sopimuksen täytäntöönpanosta ennen sen voimassaolon päättymistä.

Tehty [paikka] [päivämäärä]

Euroopan unionin puolesta

Armenian tasavallan puolesta

